

Povzetek ugotovitev ter odgovor in predlogi poklicnih gasilcev GRC
Ajdovščina na Strategijo razvoja gasilstva na območju občine
Ajdovščina 2017-2027

Povzetek ugotovitev Strategije razvoja gasilstva na območju občine Ajdovščina 2017-2027:

1. Značilnosti območja občine in analiza stanja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v občini Ajdovščina:
  - Za občino Ajdovščina velja, da se v zgradbah zgodi $\frac{1}{4}$ vseh požarov (kar jo razlikuje od ostalih občin, kjer je običajno teh požarov približno $\frac{1}{2}$). Če občino Ajdovščina glede skupnega števila požarov v zgradbah na 10000 prebivalcev primerjamo z ostalimi slovenskimi občinami, ugotovimo, da se ta uvršča med občine z največ požari (4. mesto).
  - Požari v bivalnih objektih so najpogostejša oblika požara v zgradbah v občini Ajdovščina. Veliko požarov v stanovanjskih in gospodarskih zgradbah je še vedno tudi na podeželju.
  - Urbano področje, v katerem je večje število visokih objektov, zahteva tehniko za reševanje z višin in zanesljivo oskrbo s požarno vodo.
  - V občini Ajdovščina kar 15% prebivalcev prebiva v objektih z dvema in več nadstropji in v objektih z večjim številom prebivalcev.
  - Za uspešno in hitro reševanje ogroženih v bivalnem okolju je potrebno zagotoviti uporabo gasilske avto lestve, saj je uporaba spustnic, vrvi ali lovilnih ponjav pogosto nemogoča ali pa ni varna.
  - V občini Ajdovščina najdemo precejšnje število požarnih žarišč (33), med katere spadajo predvsem stavbe, ki so višje od 22m.
  - Nosilec gospodarstva v občini je industrija, drobno gospodarstvo in kmetijstvo.
  - Glede na industrijsko dejavnost: promet vnetljivih tekočin, lesno in tekstilno industrijo, kjer je večja uporaba vnetljivih in gorljivih snovi in s tem večja požarna nevarnost in nevarnost tehničnih nesreč, bi lahko pričakovali večjo požarno škodo. Sklepamo, da je temu razlog v nenehni aktivnosti gasilskih organizacij (predvsem GRC Ajdovščina) in služb za varstvo pred požarom. Drugi razlog je ugodna lega sedeža GRC Ajdovščina, saj so vsi ogroženi objekti dosegljivi v najmanj treh minutah. Prav tako so vse intervencije ob požarih stanovanjskih, trgovskih in drugih objektih v mestu Ajdovščina, iz istega razloga lahko hitrejše in učinkovitejše.
  - Industrijsko področje zahteva tudi večje količine posebnih gasilskih sredstev.
  - Na območju Ajdovščine je kmetijstvo najmožičnejša dejavnost prebivalstva. Večji objekti kmetijskih gospodarstev (živinorejske farme, vzreja piščancev...) pa so še kako požarno ogroženi. Pogosto električne instalacije in ogrevalni sistemi povzročijo požar. Zaradi požarne značilnosti teh objektov je gašenje in reševanje oteženo.
  - Prometne razmere, ki glede na izjemno velik potniški in tovorni promet predstavljajo največjo nevarnost in zahtevajo večjo strokovno in operativno pripravljenost, večje število operativnih gasilcev in izjemno zahtevno tehniko. Raziskave kažejo, da količina prometa vsako leto drastično narašča, v primeru težkih tovornih vozil tudi za več kot 37%, zato ni čudno, da je v stalnem porastu tudi število intervencij na odseku HC Razdrto-Vogrsko.
  - Po številu vseh požarov na prostem se občina Ajdovščina uvršča visoko med slovenskimi občinami. Dejanska požarna ogroženost naravnega okolja občine Ajdovščina se poveča za eno stopnjo, saj je število društev in gasilcev/km² med najmanjšimi v Sloveniji.
  - Gozdove v Ajdovščini se uvršča med 4. stopnje požarne nevarnosti (1-zelo velika ogroženost, 2-velika ogroženost, 3-srednja ogroženost in 4-majhna ogroženost). V 1. in 2. Kategoriji je skoraj 80% vseh gozdnih površin. Taka ocena temelji na kriterijih, da so gozdovi iglavcev z

veliko gorljive mase, da so površine kraških značilnosti in dejstvu, da se v občini pojavljajo vse daljša sušna območja in burja.

- V občini Ajdovščina je težko dostopnih ali celo nedostopnih 12% površin (strma pobočja Čavna, Nanosa in Gore ter površine bogatega Trnovskega gozda) kar glede na bogastvo gozdov pomeni zahtevo za nenehno intervencijsko pripravljenost, zahteva ustrezna vozila in pogosto pomoč helikopterskega prevoza.
- Na območju občine Ajdovščina delujejo le štiri prostovoljna gasilska društva, zato so razdalje do naselij tudi do 13km. Glede na to je požarna ogroženost oddaljenih naselij (Predmeja, Otlica, Brje, Dobravlje, Male in Velike Žablje) večja.
- Zaradi specifičnih klimatskih in drugih razmer ter submediteranskih značilnosti občine, ki ima tudi veliko gozdov, le ta spada med bolj ogrožene občine v Sloveniji.
- Že več let se v spomladanskem času pojavlja rušilna burja, v jesenskem času pa poplave in plazovi, zato imajo gasilci vse več dela tudi z naravnimi nesrečami.

2. Organiziranost gasilske javne službe:

Za izvrševanje posameznih nalog s področja varstva pred požarom in gasilstva v občini Ajdovščina, skrbijo naslednji organi oz. organizacije:

- Občina Ajdovščina,
- MORS Uprava RS za ZiR Nova Gorica – Izpostava Nova Gorica,
- Inšpektorat RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami – Izpostava Nova gorica,
- GRC Ajdovščina,
- Gasilska zveza Ajdovščina,
- Gasilske enote v PGD,
- Druge organizacije in strokovne službe.

2.1. GRC Ajdovščina – poklicno gasilstvo

GRC Ajdovščina predstavlja poklicno teritorialno poklicno enoto, ki jo je Občina Ajdovščina ustanovila v obliki javnega zavoda za opravljanje operativnih nalog gašenja požarov in vseh oblik tehničnega reševanja na območju občine Ajdovščina. Trenutno je zaposlenih 12 operativnih, poklicnih gasilcev. Poklicni gasilec je po 13. členu Zakona o gasilstvu, gasilec, ki je poleg izpolnjenih drugih predpisanih pogojev tudi uspešno zaključil izobraževanje v gasilski šoli po programu za poklicne gasilce in opravil predpisan strokovni izpit.

Operativna služba deluje 42ur na teden v štirih izmenah po 12ur s turnusom 12-24-12-48 (12ur dnevna izmena – 24ur prosto – 12ur nočna izmena – 48ur prosto).

V letu 2015 je bila enota aktivirana 231krat in vse intervencije so bile uspešno opravljene. Skupno je bilo na intervencijah poškodovanih 47 ljudi, žal je bilo med njimi tudi 7 smrtnih žrtev.

Objekt GRC Ajdovščina (gasilski dom) je bil zgrajen leta 1925 in renoviran leta 1960. Zaradi neustreznega temeljenja se del objekta gasilskega doma poseda.

2.2. Prostovoljno gasilstvo

V občini Ajdovščina so po podatkih te Strategije, delujoča štiri prostovoljna gasilska društva (PGD Ajdovščina, PGD Col, PGD Selo, PGD Šmarje), z 90. operativnimi člani.

Prostovoljni gasilec je po 19. členu Zakona o gasilstvu, gasilec, ki je strokovno usposobljen za gašenje in reševanje ter ima opravljen (le) predpisani izpit za prostovoljnega gasilca.

Občina Ajdovščina ima le 0,7 prostovoljne gasilca na km², kar je skoraj petkrat manj slovensko povprečje (3,25 prostovoljnih gasilcev na km²). Po številu prostovoljnih gasilcev na 1000 prebivalcev je občina Ajdovščina s 4,7 prostovoljnih gasilcev na 1000 prebivalcev krepko pod slovenskim povprečjem, ki znaša 33,47 prostovoljnih gasilcev na 1000 prebivalcev. Pri tem je potrebno vedeti, da so številke še nekoliko nižje, saj so nekateri poklicni gasilci GRC Ajdovščina, tudi operativni člani PGD Ajdovščina.

3. Predlog organiziranosti javne gasilske službe občine Ajdovščina po Strategiji razvoja gasilstva na območju občine Ajdovščina:

Po Strategiji razvoja gasilstva na območju občine Ajdovščina je bilo ugotovljeno, da je na podlagi kategorizacije PGD v občini Ajdovščina ter vseh drugih prej omenjenih dejstvih, potrebno za zagotavljanje celotnega sistema zaščite, reševanja in pomoči v občini Ajdovščina zagotoviti ustrezno poklicno gasilsko enoto.

Prav tako je bilo ugotovljeno, da naj dosedanji javni zavod za gasilsko in reševalno službo (GRC Ajdovščina) ostane v enaki organiziranosti. Ugotovitve namreč kažejo, da bo tovrstna organiziranost z morebitnimi organizacijskimi spremembami za obdobje naslednjih let najprimernejša. Tovrstno organiziranost zagovarjajo na podlagi ugotovljenega stanja delovanja PGD Ajdovščina, ki po razpoložljivih podatkih ne zagotavlja zadostnega števila operativnih gasilcev (52), da bi lahko uvedli poklicno jedro pri PGD. Režijski obrat kot druga ponujena možnost v smislu stroškov ne pomeni bistvenega prihranka proračunskih sredstev, zagotovo pa bi se na daljši rok izgubil status poklicnega gasilstva in s tem stik z gasilsko organizacijo.

PGD Ajdovščina mora s srednjeročnim planom zagotoviti najmanj 32 operativnih gasilcev z opravljenimi zdravniškimi pregledi in izvedenimi usposabljanji za specialnosti (tehnično reševanje, nevarne snovi, nosilec IDA, strojnik, reševalec na vodi, voznik C kategorije). Poleg tega mora poskrbeti za zamenjavo več gasilskih vozil in nabavo iztrošene zaščitne in gasilske opreme. Prav tako naj bi to veljalo za ostale PGD-je v občini.

V smislu večje varnosti in zagotavljanja požarne varnosti v občini v Strategiji predlagajo, da se v zavodu razmisli o spremembi delovnega časa, kajti potrebno bo zagotoviti večjo prisotnost gasilcev v dopoldanskem in popoldanskem času. Poglobiti bi bilo potrebno sodelovanje z GZ in PGD-ji, ki lahko nudijo ustrezno operativno pomoč pri dežurstvih in operativnih nalogah v nočni izmeni, sobotah in nedeljah. Skladno z omenjenim bi bilo potrebno imenovati v GRC operativnega vodjo, ki bo skupaj z GZ skrbel za sodelovanje, načrtovanje in izvajanje operativnih nalog. Izdelati je potrebno plan investicij in delovni program za obdobje 2017-2027.

Predlagajo, da se za GRC izdela poseben plan nabave opreme in vozil (posodobitev voznega parka s sodobnimi vozili je nujno potrebna, saj povprečna starost vozil znaša 17 let, in sicer vozil za tehnične intervencije (poplave, burja, nevarne snovi, prometne nesreče) 20 let ter vozila za gašenje 16 let), ki temelji na podlagi pogodb o upravljanju javne gasilske službe in koncesij. Predlagajo tudi, da GRC skupaj z občino pristopi k aktivnemu pridobivanju preusmeritev javljalnih sistemov, ki so v podjetjih, zavodih in drugih ustanovah na GRC. GRC bi moral tudi pridobiti dodatna finančna sredstva in zagotavljati hitrejše posredovanje.

Cilji v strategiji, so vsekakor povečati kvaliteto gasilstva, ohranjati in povečati tradicijo z vidika zgodovinske dediščine, povečati stopnjo varnosti po celotnem območju občine Ajdovščina (z gradbenimi, prostorskimi in tehničnimi ter drugimi ukrepi), vzpostaviti petletni plan opremljanja javnega zavoda GRC, tako z vozili kot tudi z opremo, na podlagi števila intervencij, ujm in naravnih nesreč ter kadrovsko povečati poklicno enoto.

Odgovor in predlogi poklicnih gasilcev GRC Ajdovščina na Strategijo razvoja gasilstva na območju občine Ajdovščina 2017-2027:

Poklicno gasilsko enota je bila v Ajdovščini ustanovljena že leta 1963. Trenutno je zaposlenih 12 operativnih, poklicnih gasilcev. Poklicni gasilec je po 13. členu zakona o gasilstvu, gasilec, ki je poleg izpolnjenih drugih predpisanih pogojev tudi uspešno zaključil izobraževanje v gasilski šoli po programu za poklicne gasilce in opravil predpisan strokovni izpit. Gasilska šola namreč, kandidatu za poklicnega gasilca daje prepotrebno strokovno znanje, ki ga potrebuje pri izvajanju različnih intervencij. Prav tako poklicni gasilci GRC Ajdovščina z različnimi obnovitvenimi in dopolnilnimi tečaji, tako v enoti, kot tudi gasilski šoli na Igu, vsakoletno poglobljamo svoje znanje.

V GRC Ajdovščina je zaposlen tudi direktor-poveljnik, ki pa zaradi neopravljene gasilske šole in strokovnega izpita ne more sodelovati pri izvajanju intervencij in njihovem vodenju. Funkcijo poveljnika javne gasilske službe pa bi moral zasedati poveljujoči (najvišji po položaju) v poklicni enoti, ki ima opravljeno gasilsko šolo in strokovni izpit.

V letu 2015 je bila enota aktivirana 231krat in vse intervencije so bile uspešno opravljene. Skupno je bilo na intervencijah poškodovanih 47 ljudi, žal je bilo med njimi tudi 7 smrtnih žrtev. Letošnja statistika je žal še številčnejša.

Po številu intervencij na posameznega poklicnega gasilca, se GRC Ajdovščina zagotovo uvršča v sam vrh med poklicnimi gasilskimi enotami. To poklicnim gasilcem GRC Ajdovščina daje tudi veliko izkušenj in veliko novega strokovnega znanja, zaradi česar lahko intervencijo opravimo še bolj učinkovito in v še krajšem času. Prav zaradi tega gasilci dajemo vse večji pomen tudi fizični pripravljenosti.

Vsa ta dejstva kažejo na to, da smo gasilci poklicne enote v občini Ajdovščina, na področju gasilstva najbolj strokovno usposobljeni in bi zato naše odgovore in predloge v strategiji morali upoštevati v največji meri.

Poklicni gasilci GRC Ajdovščina že veliko časa opozarjamo na problem premajhnega števila poklicnih gasilcev. Trenutno so v izmeni le 2-3-je poklicni gasilci. Ugotovitev, da je poklicno gasilsko enoto potrebno kadrovske povečati, je pravilna in zelo dobrodošla. Predlagamo, da bi bilo v vsaki izmeni 5 poklicnih gasilcev, kar bi pomenilo minimalno 3 gasilce v vsaki izmeni, ves čas. Vizija naslednjih 5-10 let bi torej morala zagotoviti 5 poklicnih gasilcev v izmeni, kar bi pomenilo 20 poklicnih gasilcev v enoti, ki bi jih vodil poveljnik gasilske operative. To bi zagotovilo večjo stalno prisotnost gasilcev, kar bi omogočilo bistveno boljše in še uspešnejše posredovanje na intervencijah. Takšni viziji je potrebno slediti predvsem zaradi specifičnih klimatskih in drugih razmer ter submediteranskih značilnosti občine, ki tudi zaradi velikega števila gozdov, spada med bolj ogrožene občine v Sloveniji. Že več let se v spomladanskem času pojavlja rušilna burja, v jesenskem času pa poplave in plazovi, zato imamo gasilci vse več dela tudi z naravnimi nesrečami. Zaradi tega in tudi povečanega števila prometa, je v bodoče pričakovati še več intervencij.

Poklicni gasilci GRC Ajdovščina (tako kot tudi strategija) predlagamo, da GRC Ajdovščina v bodoče ostane v enaki organiziranosti, torej kot javni zavod.

Pri tem smo gasilci GRC Ajdovščina ob morebitnem povečanju poklicne gasilske enote pripravljene izvajati več gasilskih vaj, na katere bi povabili člane PGD-jev. Ob večjem številu poklicnih gasilcev bi zagotovo imeli dovolj časa, da bi pripravili, organizirali in izvedli različne gasilske vaje, s katerimi bi lahko tudi članom PGD-jev podajali svoje strokovno znanje. Predlagamo, da bi vsa izobraževanja za prostovoljne gasilce, ki so aktivni na intervencijah, vodila in pripravila poklicna enota.

Potrebno se je zavedati, da imajo prostovoljni gasilci opravljen le strokovni izpit za prostovoljnega gasilca (ki v primerjavi z opravljenimi gasilskimi šolami poklicnih gasilcev ni primerljiv) in nimajo dovolj strokovnega gasilskega znanja, da bi lahko intervencijo izvedli tako učinkovito in hitro, kot to lahko storijo poklicni gasilci. Odločno smo proti vsakršnemu dežurstvu prostovoljnih gasilcev. Zato predlagamo, da vsako PGD pokriva svoj teritorij, kot do sedaj, saj je to najboljše za uspešno delovanje. Prostovoljni gasilci nam namreč predstavljajo pomoč, ki jo uporabimo pri večjih intervencijah ali kot pomoč pri intervencijah, kjer vodja intervencije oceni, da so potrebne okrepitve. Zato mora biti na vseh intervencijah, kjer so prisotni poklicni gasilci, vodja intervencije poveljujoči poklicni gasilec. Poveljujoči poklicni gasilec preda vodenje poveljujočemu iz PGD društva le in zgolj, če se za to odloči iz ocenjenega stanja.

Prav tako občani občine Ajdovščina najbrž pričakujejo, da jim bo kot žrtvam takšnih ali drugačnih nesreč, priskočilo na pomoč poklicno, profesionalno in strokovno usposobljeno moštvo poklicnih gasilcev. To namreč posamezniki pričakujemo tudi na ostalih področjih življenja, ki so prav tako v organizaciji javnih zavodov – zdravstvo, zobozdravstvo, izobraževanje, sodstvo... Največji cilj in poslanstvo gasilcev je namreč čim boljše in čim učinkovitejše pomagati ljudem v stiski, zato si vsi poklicni gasilci seveda prizadevamo k večji številčnosti in hkrati k večji kvaliteti gasilstva.

Zelo dobrodošla je tudi ugotovitev, da je potrebno izdelati plan opremljanja javnega zavoda GRC z novimi vozili in opremo. Povprečna starost gasilskih vozil namreč znaša kar 17 let. Prioriteto pri pridobivanju novih gasilskih vozil bi zagotovo moral imeti GRC Ajdovščina. Obenem predlagamo, da se uvede sistem, ki je že vrsto let uveljavljen v Sloveniji, in sicer: GRC Ajdovščina bi ob morebitni pridobitvi novega gasilskega vozila, staro gasilsko vozilo (ki bi ga zamenjalo novo) predala v last PGD-jev.

Na tej točki poklicni gasilci opozarjamo tudi na slabo stanje gasilskega doma, ki je bil izgrajen leta 1925 in renoviran leta 1960. Zaradi neustreznega temeljenja se del objekta gasilskega doma poseda. Ob tem velja poudariti, da vsa potrebna vzdrževalna in prenovitvena dela v gasilskem domu opravljamo gasilci GRC Ajdovščina sami. Prav tako to velja za vzdrževanje gasilskih vozil.

Poklicni gasilci predlagamo tudi, da se delovni čas ne spreminja. Operativna služba naj enako deluje 42ur na teden v štirih izmenah po 12ur s turnusom 12-24-12-48, saj je takšen sistem uveljavljen tako v Sloveniji, kot tudi po svetu in velja za najboljšega na področju gasilstva. Ob tem velja omeniti, da je zaradi premajhnega števila poklicnih gasilcev v GRC Ajdovščina, v vsaki izmeni vsaj eden od poklicnih gasilcev, v stalni pripravljenosti na domu. Le ta pa je v večini primerov tudi vpoklican v gasilsko enoto.

S temi ukrepi bi se zagotovo povečala kvaliteta gasilstva, ohranila in povečala pa bi se tudi tradicija z vidika zgodovinske dediščine. Prav tako bi se povečala stopnja varnosti na celotnem območju občine Ajdovščina. Menimo, da si občani in občanke varnost zaslužimo!

PREDLOGI:

- Funkcijo poveljnika javne gasilske službe MORA zasedati poveljujoči (najvišji po položaju) v poklicni enoti iz česar sledi, da potrebujemo poveljnika gasilske operative.
- Prostovoljni gasilci so pomoč, ki jo uporabimo pri večjih intervencijah ali kot pomoč pri intervencijah, kjer vodja intervencije oceni, da so potrebne okrepitve.
- Na vseh intervencijah, kjer so prisotni poklicni in prostovoljni gasilci MORA biti vodja intervencije poveljujoči poklicni gasilec. Vodja preda vodenje poveljujočemu iz PGD društva, če se za to odloči iz ocenjenega stanja.
- Odločno smo proti vsakršnemu dežurstvu prostovoljnih gasilcev.
- Izobraževanja za prostovoljne gasilce, tiste ki hodijo na intervencije vodi in pripravi poklicna enota.
- Urnik poklicnih gasilcev se ne spreminja saj je takšen sistem uveljavljen tako v Sloveniji, kot tudi po svetu in velja za najboljšega na področju gasilstva.
- Izdelati plan opremljanja javnega zavoda GRC z novimi vozili in opremo pri čemer naj ima prioriteto GRC Ajdovščina.
- Kadrovsko povečati GRC Ajdovščina (5 gasilcev na izmeno).
- Poklicni gasilci GRC Ajdovščina (tako kot tudi strategija) predlagamo, da GRC Ajdovščina v bodoče ostane v enaki organiziranosti, torej kot javni zavod.
- V kolikor se v 10 letnem obdobju ne predvideva gradnja novega gasilskega doma, je potrebno temeljito razmisliti o adaptaciji zdajšnjega doma. (objekt se poseda, pušča streha, centralna napeljava, tlaki, izolacija itd.)

Predlagatelji poklicni gasilci GRC:

- Pregelj Krapež Kristjan
- Vidmar Elvis
- Jejčič Mitja
- Lemut Tadej
- Kobal Igor
- Černigoj Aljaž
- Batista Dušan
- Samec Aleks
- Krašna Gregor
- Knez Aljoša
- Raspor Andrej
- Tratnik Ambrožič Branko